

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SEMINÁŘ Z MATEMATIKY

9.ročník

inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST

čtení a sestavování jednoduché tabulky a diagramů
nepřímé úměrnosti

vl.znak: M III.

Autorka: Mgr. Blanka Koďoušková

2012

ZŠ Rokytnice v O. h.

NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST

Sestrojte graf vztahu mezi počtem stejně výkonných uklízeček a dobou, za kterou uklidí školní budovu, víte-li, že deset uklízeček ji uklidí za 2 dny.

Sestavíme tabulku:

Tab. 1: Tabulka úklidu

Počet uklizeček	10	5	4	2	1
Počet dnů	2				

Kolikrát větší počet uklizeček,
tolikrát   počet dnů.

NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST

$$10^4 \cdot 20 = 5$$

Sestavíme graf závislosti počtu uklizeček na počtu dnů

Graf 1

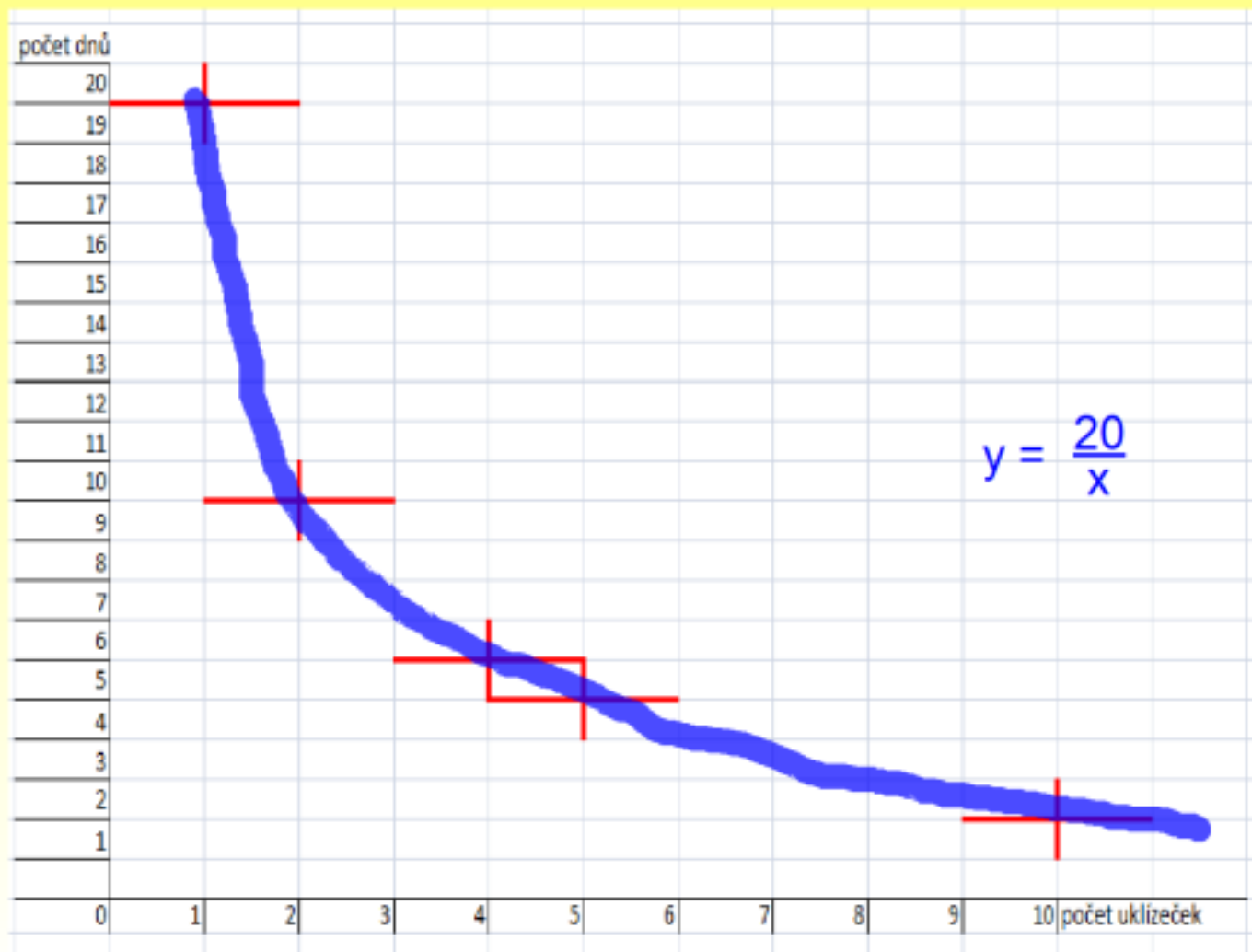
Připravíme osy

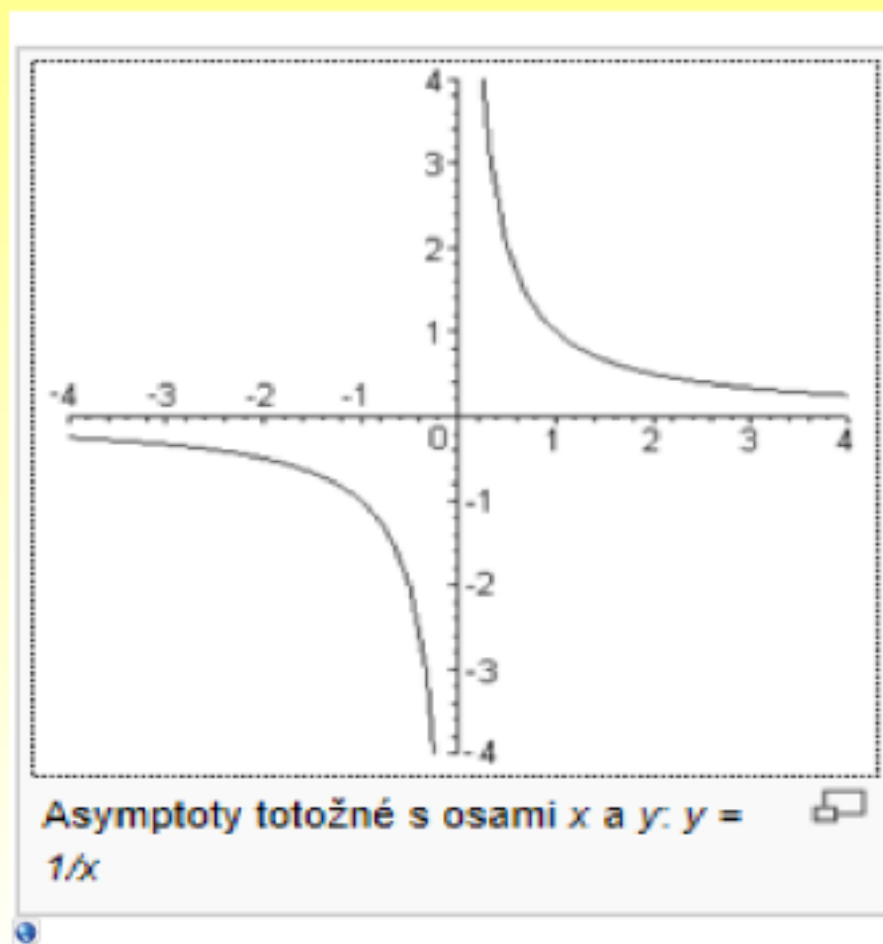
Vyznačíme body

Body leží na větvi hyperboly.

Grafem nepřímé úměrnosti je hyperbola.

Obr. 1: Hyperbola

Rozhodněte, zda uvedené dvě veličiny jsou přímo úměrné (P), nebo nepřímo úměrné (N), nebo zda je mezi nimi jiná závislost (J).

a) počet prodaných vstupenek na stadión - celková hodnota vybraných peněz

P - N - J

b) počet instalatérů v partě - doba vykonání dané práce

P - N - J

c) počet vyrobených součástek automatem - doba výroby součástek

P - N - J

d) hmotnost daného tělesa - hustota daného tělesa (při stejném objemu)

P - N - J

e) hustota daného tělesa - objem daného tělesa (při stejné hmotnosti)

P - N - J

Počet otáček ozubených kol je v převráceném poměru k počtu zubů těchto kol. Menší kolo má 150 otáček za minutu a 28 zubů. Větší kolo má 120 otáček za minutu. Kolik zubů má větší kolo?

Obr. 2: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Gears_animation.gif

Čím větší počet otáček ozubených kol,
tím   počet zubů těchto kol.

Zdroje obrázků:

Obr. 1: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Hyperbola>

Obr. 2: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Gears_animation.gif